

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD) en W.M.S. Meijroos (BBB)
(d.d. 14 januari 2025)

Nummer
4172

Onderwerp
Ontheffing exploitatie windpark Brielse Maasdijk

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 20 december 2024 is door Gedeputeerde Staten in mandaat aan de Omgevingsdienst Haaglanden een ontheffing verleend aan de Huisvuilcentrale Landwind BV in verband met het aanleggen en exploiteren van het 'Windpark Brielse Maasdijk' met vijf turbines op de 'Brielse Maasdijk.

Het betreft een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden van 102 vogelsoorten (!) als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Tevens is ontheffing verleend voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden van negen vleermuissoorten.

- 1. Voor zover ons bekend is het beleid van de provincie dat er geen windmolens worden geplaatst op belangrijke trekroutes van vogels. Klopt dit en zo nee, wat is dan het beleid ten aanzien van windmolens op trekroutes van vogels?*

Antwoord

Voor alle windmolens is een omgevingsvergunning nodig, voor onder andere de zogenoemde flora- en fauna-activiteit met betrekking tot diersoorten (voorheen ontheffing Wnb). Voor elke locatie waarvoor zo'n omgevingsvergunning wordt aangevraagd moeten de vliegbewegingen en aanvaringsrisico's onderzocht worden. Betreft het duidelijk een trekroute, dan kan dat inhouden dat er hoge aanvaringsrisico's zijn. Dat kan weer betekenen dat een ontheffing niet mogelijk is of enkel met meer aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld een stilstandvoorziening, al dan niet specifiek voor migratiepieken.

Voor windmolens met as-hoogtes hoger dan 45 meter kan alleen een omgevingsvergunning afgegeven worden als de locatie benoemd wordt op kaart 24 van de provinciale Omgevingsverordening. Deze kaart 24 wordt vastgesteld door Provinciale Staten en de locatie van het windpark staat benoemd op deze kaart.

2. *Bent u in dat geval bereid nadere regels te stellen om windmolens niet te plaatsen op belangrijke trekroutes van vogels? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zoals in het vorige antwoord beschreven, is de afweging om een ontheffing te verlenen maatwerk per locatie en dat kan maar beperkt ondervangen worden met generiek beleid. Daar komt bij dat de huidige situatie, waarin de initiatiefnemer moet bewijzen dat het initiatief geen of acceptabele ecologische gevolgen heeft, te verkiezen is boven een situatie waarin de provincie moet bewijzen waar windmolens wel of niet mogelijk zijn.

3. *Waarom wordt de ontheffing verleend voor een zeer lange periode (30 jaar), terwijl er in die tijd veel innovaties kunnen plaatsvinden die een ontheffing overbodig maken?*

Antwoord

Ontheffingen worden verleend voor de gehele duur van de activiteit. Meestal (bijvoorbeeld bij woningbouw, bedrijven en agrarische activiteiten) is de ontheffing niet in tijd begrensd. Voor windmolens is het gebruikelijk de ontheffing te verlenen voor 25 of 30 jaar, gelijk aan de technische levensduur van de windmolens.

4. *En wordt er met deze beschikking niet vooruitgelopen op een mogelijke overname van het dossier met betrekking tot de aanleg en exploitatie van het Windpark Brielse Maasdijk? Kunt u dit nader duiden?*

Antwoord

Nee. Voor het realiseren van ruimtelijke ontwikkelingen zijn meerdere toestemmingen/ontheffingen nodig. De ruimtelijke procedure staat los van ontheffingen en vergunningen die aangevraagd moeten worden door de initiatiefnemer.

De ontheffing is door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in mandaat van Gedeputeerde Staten verleend aan de initiatiefnemer HVC Landwind en is geldig voor het windpark in de opstelling zoals aangevraagd bij gemeente Nissewaard.

5. *Hoe beoordeelt het college de ecologische impact hiervan op de natuur en de wettelijke provinciale taak van bescherming én instandhouding van de 102 vogelsoorten van artikel 1 van de Vogelrichtlijn en beschermde inheemse vleermuissoorten?*

Antwoord

De ODH beoordeelt elke aanvraag aan het wettelijk kader (o.a. artikel 4.7 van de Awb). Het niet in het geding komen van de gunstige staat van instandhouding van de soort waarvoor ontheffing wordt verleend, is een voorwaarde aan de ontheffing-verlening.

6. *Is het college bereid om bij de HVC Landwind BV aan te dringen op maatregelen ter voorkoming van vogelaanvaringen, zoals windmolens met een zwarte wiek, verticale windmolens en windmolens met een detectiesysteem. (Nadert een groepje vleermuizen of een zeearend, dan stoppen de wieken tijdelijk met draaien. Het systeem werkt met beeldherkenning voor de zeearenden. En 's nachts stoppen de wieken zo gauw ze het ultrasone geluid van vleermuizen herkennen).*

Antwoord

De betreffende ontheffing verplicht tot een aantal maatregelen, waaronder een stilstandvoorziening met het oog op vleermuizen, de implementatie van een zeearend-detectiesysteem en monitoring (volgens de NIEWHOL-standaard ([Link](#))). Er is geen aanleiding of grondslag tot het nemen van aanvullende maatregelen bovenop de al in de ontheffing opgenomen maatregelen.

7. *De provincie doet samen met een aantal energiebedrijven mee met een project in de Eemshaven van windmolens met een zwarte wiek. Kunt u ons informeren over de uitkomsten van dit project?*

Antwoord

Op initiatief van de provincie Groningen en RWE wordt sinds eind 2021 onderzocht of het zwart verven van één wiek van een windmolen helpt om vogels veilig tussen de windmolens door te laten vliegen. In februari 2024 is een tussenrapportage gepubliceerd, waaruit blijkt dat voor alle vogelsoorten en windmolens samen vooralsnog geen sprake is van een statistisch significant effect van het zwart verven van de wiek. De definitieve uitkomsten worden in het eerste of tweede kwartaal van 2025 verwacht en deze zullen wij met u delen. Wij hebben contact met de betrokken partijen over de voortgang van het onderzoek.

8. *Welke andere mogelijkheden ziet het college om vogelaanvaringen met windmolens te voorkomen?*

Antwoord

Het geheel voorkomen van vogelaanvaringen is niet mogelijk. Wel zijn er verschillende manieren om die te beperken, zoals locatiebepaling, een stilstandvoorziening, detectiesystemen en goede monitoring. Deze maatregelen worden waar zinvol opgelegd. Voor de voortgang en voorspelbaarheid van aanvraagbeoordelingen is het gunstig wanneer beter inzichtelijk is wat risicovolle gebieden zijn gelet op populatieomvang en slachtoffercumulatie. Daarom zetten wij ook in op de invoering van de NIEWHOL-afspraken: Een standaard die in overleg tussen Rijk en de betreffende ketenpartners is opgesteld voor stilstandvoorzieningen en monitoring van aanvaringen met windmolens op land.

9. *Op locatie met veel vogels en vleermuizen is de provincie terughoudend om kleine windmolens (tot 30 meter) toe te gaan staan i.v.m. behoud van biodiversiteit. Hoe verhoudt zich dit met het voorgenomen besluit?*

Antwoord

Op grond van het provinciale Omgevingsbeleid mogen kleinere windmolens in principe overal worden gebouwd, en grotere windmolens niet buiten aangewezen locaties (zoals ook in de beantwoording op vraag 1 genoemd). Zowel voor 'kleine' als 'grote' windmolens is sprake van een vergunningsplicht als er risico's zijn voor aanvaringen met vogels of vleermuizen. Wanneer vergunningen worden aangevraagd, worden deze door ODH getoetst aan het wettelijk kader.

Den Haag, 11 februari 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff